

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Decididament, els
financiers de la su-
blevació hauran fet
un mal negoci, per-
què això estava su-
peditat a l'èxit de
l'aventura.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY I — Mataró, dijous 12 novembre 1936 — NUM. 96

NÚMERO SOLT: 1.5 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2.50 PESSETES MES

L'Escola del Poble

Quan se'ns demanà que forméssim part del Comitè de l'Escola Nova Unificada, de bell antuvi ens disposàrem a prestar la nostra més decidida col·laboració per aconseguir que fos una realitat immediata la creació de la veritable Escola Popular a Catalunya.

Sabíem que no és amb tota una gernació al carrer, ni amb totes les banderes espetegant al vent, quan comença la revolució, sinó en el moment que aquesta emprèn la seva ruta constructiva i demostra la seva plena voluntat de deixar marcat el solc d'una nova constitució social a les generacions futures.

Per arribar a aquest moment, calgué passar primer per entre les fumades d'incendis vindicatives i per entre enderrocs de les antigues institucions opressores, ja que quan el poble destrueix els engranatges dels poders seculars, ho fa amb el daler de destruir els privilegis corruptuts, i amb l'anhel de renovar les lleis i les costums.

La dignitat humana que en el fons és la impulsora d'aquest daler i d'aquest anhel col·lectiu, és l'únic que ennobleix la incontrolable devastació revolucionària. Per això, mai com en aquests moments cal estar despert a qualsevol possibilitat d'enviliment. Podíem dormir en temps de la Monarquia el somni vilipendiós de totes les decadències, però quan hem despertat amb la República, quan ens hem sentit acorralats per la Guerra i tempestejats per la Revolució, no ens podem abandonar a la mateixa decadència.

I bé; si cerquem la reivindicació pròpia en una nova legislació de justícia i de treball, ¿podem negligir la reivindicació de l'infant deixant-lo sotmès a la decadència d'una Escola Nacional, l'existència de la qual només servia per a donar prestigi a les Escoles Religioses?

L'Espanya catòlica sabia que l'Escola podia subministrar aquell material humà que necessitava la societat burgesa per a mantenir les seves tradicions, les seves castes i el seu predomini, i era perquè no minvés aquest poder de dominació, que les Escoles Nacionals estaven establertes en locals immunds, i era perquè no es perdés aquesta superioritat de classe, que els Ministeris d'Instrucció Pública, consentien que les Escoles de l'Estat fossin pobres, inhabitables, sabent per endavant, que amb material insuficient, amb mestres tan dolents com mal retribuïts i amb una orientació incompleta, per força havien de donar a la societat éssers raquítics, que de petits ja sentien inculcat en el seu esperit una inferioritat, que tendia a mantenir com a cosa natural, les prerrogatives absorbents de les classes adinerades.

Sense una orientació humana i generosa l'Escola no podia complir el seu deure social i no podia ésser cap factor de progrés. El seu principi generador era refractari a tot el que significava una innovació i es repetia sempre, subjecte només que a normes rudimentàries. La organització mateixa de la societat delatava la ineficàcia de l'Escola. La moral de l'individu no es superava i la seva sensibilitat estava tan atrofiada, que per a vibrar necessitava de les manifestacions més estridents.

I si això era l'Escola, què podia ésser el Mestre Nacional!

¿Qui no recorda aquell home gris, ombriu, misteriós, caigut i depauperat que quan sortia amb els infants anava cap cot pel món com una desferra, com una vergonya humana? ¿Quin optimisme, quina ensenyança, quin valor moral, quina confiança en l'esdevenidor, quina personalitat futura, podia infondre aquell home en l'esperit de l'infant, sinó que la depressió que causa la misèria del vençut? I com podia haver-hi imposició de l'ànima del mestre en l'ànima de l'alumne?

L'Escola té una formidable influència en la vida de l'home i en la vida dels pobles. Plutarco diu que l'ànima del nen és un vas buit que l'educador, el mateix pot omplir de perfums que de metzines. El deure sagrat del mestre, doncs, és convertir els alumnes en éssers actius, que a través de l'ensenyament, no sentin cohibides les sensacions pures dels propis sentiments, i no s'acostumin a ofegar amb la timidesa, pel que han sentit dels altres, allò que hagin après d'escoltar de si mateixos.

L'Escola pot formar una gran consciència social i per això els homes de la revolució tenen el deure d'emprendre aquesta tasca de renovació pedagògica i posar-la al servei del poble, pensant que amb ella es formarà ràpidament una intel·ligència sense prejudicis de cap mena, a l'ensems que desenvoluparà d'una forma gradual i harmònica, totes i cada una de les facultats del nen.

Potser resultarà paradoxal, que ara quan s'ha donat per acabada la nostra missió dintre de l'Escola Nova Unificada, volguem manifestar el concepte que tenim de l'Escola del Poble, però precisament perquè no ens ha estat possible de traduir en obra el nostre pensament, és pel que no volem deixar d'exposar el criteri que tenim del que hauria de significar per tots la Nova Escola.

I diem la Nova Escola perquè nosaltres entenem que l'Escola, no hauria

Exemple a seguir

Entre els treballadors de la fàbrica Masó va néixer la idea de fer mitjons groixuts per als milicians del front; mitjons de llana, per tal d'alleujar els efectes del fred intens que fa a les comarques on els nostres germans barren el pas a les bandes feixistes.

Quan decidiren portar això a la pràctica s'adonaren que resultarien massa prims, perquè les màquines de la casa són fines. També toparen amb l'inconvenient de no trobar llana a propòsit; però això ho resolgueren substituint la llana per estam, la qual cosa ha fet que els mitjons no fossin tan groixuts com era la primera intenció.

La única dificultat que semblava insuperable era la del gruix de les màquines, però fou fàcilment vençuda amb la col·laboració franca i decidida dels treballadors de la casa Ramon Domingo, puix que en aquesta fàbrica hi ha màquines que tenen aquella condició.

Els obrers d'ambdues fàbriques es posaren tot seguit d'acord—i en dir obrers també hi comprenem les dones—, perquè uns i altres senten sincerament el compliment del deure envers els defensors de la Llibertat.

D'aquesta intel·ligència n'ha sortit la producció de cent dotzenes de mitjons d'estam, destinades als milicians que més ho necessitin—siguin del poble que siguin—, car s'ha partit de la base que tots som germans en la lluita contra el feixisme.

La fabricació ha anat a càrrec de la casa R. Domingo, i l'acabat i la matèria ha corregut a compte de la casa Masó. D'aquesta manera pot dir-se que han obrat de complet acord i s'han repartit la participació en una activitat digna d'ésser imitada.

I avui, ja confeccionades i empaquetades les cent dotzenes, ha sortit la primera remesa cap al front d'Os-

ca. La resta sortirà la pròxima setmana per al sector de Casp, i tant en la una com en l'altra expedició, a cada paquet hi va una etiqueta on hom fa constar la voluntat dels donants que els mitjons siguin utilitzats per aquells milicians que més ho necessitin, sense distinció de partits ni d'organitzacions.

Realment, aquest és el camí per a guanyar la guerra: Treballar per atendre els defensors del poble, és la missió de la reraguarda.

I abans d'acabar, les companyes i companys de les esmentades fàbriques, fan constar que han comptat amb l'ajut i la col·laboració del personal tècnic i del despatx, així com també amb totes les facilitats per part dels respectius patrons, els quals han demostrat saber complir llur deure.

Celebrem poder donar aquestes notícies i felicitem a tots els que hi han intervingut.

Lletres de milicians

¡Homes, al front!

Quan un home empuny el fusell per anar al front, no fa res més que complir com a home antifeixista.

Quan un home està a la reraguarda, només per lluir la seva «pistola» no fa res més que complir el seu deure, compleix com a home feixista.

Es ben cert que molts estan a la reraguarda pel sentimentalisme de deixar la seva mare i els éssers volguts, però la guerra tal com sens presenta avui—no ens hem d'enganyar—l'enemic és molt potent i la lluita és entre obrer i capitalisme, o sigui entre esclavitud i llibertat, no pot existir el sentimentalisme, l'únic que ha d'existir és unió i els actes han de venir de un sentiment, però humanitari.

Mares! Les guerres es guanyen amb sacrificis. Deslligueu del vostre

d'ésser ni Obrera, ni Burgesa, sinó Escola Unica. Que fos per l'infant el guiatge del seu pensament, fins esdevenir home amb disposició de valer-se per ell mateix. Que tots els infants trobessin en ella una absoluta igualtat de condicions, i que no fes possible que l'Escola fos com fins ara, una obra de molts, posada al servei d'uns pocs, que per a gaudir d'una situació econòmica desfolgada, no s'accontentaven en acaparar-la, sinó que la corrompien amb el diner, fent que moltes intel·ligències es malmetessin amb treballs de bastia, quan haurien pogut prestar els serveis més prestigiosos al país.

Nosaltres hauríem volgut veure ja iniciada aquesta nova organització escolar d'acord amb les inquietuds espirituals dels moments que vivim, amb una llibertat d'acció que permetés que tots els centres d'ensenyament tinguessin la coordinació d'una obra única, en la qual l'alumne, després d'apreciar les seves pròpies aptituds, segons les seves facultats i gustos, es pogués transformar gradualment, i donés camí als que no poguessin arribar al grau d'estudis superiors, que trobessin en les Escoles Tècniques, el mitjà per a posar-se en condicions de conèixer, exercir i dirigir aquelles activitats de la producció que poden convertir-se en el més noble exponent de la personalitat humana.

Francesc Rossetti

